OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
PAOLA MENGOZZIEGO
przedstawiona w dniu 15 lutego 2007 r. [1]

I — Wprowadzenie

1. W ramach niniejszego postępowania zwrócono się do Trybunału o przedstawienie rozstrzygnięcia w przedmiocie wykładni rozporządzenia Rady (EWG) nr 259/93 z dnia 1 lutego 1993 r. w sprawie nadzoru i kontroli przesyłania odpadów w obrębie, do Wspólnoty Europejskiej oraz poza jej obszar [2] (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 259/93"), w związku z niektórymi kategoriami odpadów zawartymi w załączniku II. W szczególności sąd krajowy zwraca się do Trybunału o wskazanie, czy istnieje obowiązek zgłoszenia w przypadku wywozu, w celu poddania odzyskowi, odpadów stanowiących niewyszczególnione jako takie w załączniku II rozporządzenia nr 259/93 zestawienie różnych materiałów, którego poszczególne składniki wskazano w nim oddzielnie.

1 — Język oryginału: włoski.

2 — Dz.U. L 30, str. 1. Rozporządzenie w obowiązującym w okresie wystąpienia okoliczności sprawy brzmieniu nadanym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2557/2001 z dnia 28 grudnia 2001 r. (Dz.U. L 349, str. 1), obecnie uchylone rozporządzeniem (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz.U. L 190, str. 1).

II — Ramy prawne

Przepisy prawa wspólnotowego mające zastosowanie w sprawie

2. Omawiane rozporządzenie nr 259/93 przyjęto w celu ustanowienia systemu nadzoru i kontroli przesyłania odpadów w obrębie, do Wspólnoty Europejskiej oraz poza jej obszar, zarówno w odniesieniu do państw członkowskich Wspólnoty, jak i państw trzecich, zmierzającego do zachowania, ochrony i poprawy stanu środowiska, w szczególności ze względu na zobowiązania podjęte przez Wspólnotę w ramach konwencji bazylejskiej oraz decyzji (OECD) z dnia 30 marca 1992 r. [3] (zwanej dalej „decyzją OECD").

3 — Decyzja OECD C(92) 39 final z dnia 30 marca 1992 r. w sprawie kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów przeznaczonych do odzysku.

3. Następujące motywy rozporządzenia nr 259/93 mają znaczenie dla rozpatrywanej sprawy:

„w dniu 22 marca 1989 r. Wspólnota podpisała Konwencję bazylejską w sprawie kontroli transgranicznego przemieszczania i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych;

[…]

Wspólnota przyjęła decyzję Rady OECD z dnia 30 marca 1992 r. w sprawie kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów przeznaczonych do odzysku;

[…]

ważne jest zorganizowanie nadzoru i kontroli wysyłek odpadów w sposób, który uwzględnia potrzebę zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego;

[…]

konieczne jest stosowanie różnych procedur, zależnych od rodzaju odpadów i ich przeznaczenia, w tym również od tego, czy [są] on[e] przeznaczon[e] do unieszkodliwiania, czy do odzysku;

[…]

wywóz odpadów do odzysku w krajach, do których decyzja OECD nie ma zastosowania, musi spełniać warunki ekologicznego zarządzania odpadami;

[…]

wysyłki odpadów do odzysku, wymienionych w zielonym wykazie decyzji OECD, są generalnie wyłączone z procedur kontrolnych niniejszego rozporządzenia, ponieważ takie odpady zwykle nie przedstawiają zagrożenia dla środowiska, jeśli są prawidłowo odzyskiwane w kraju przeznaczenia;

[…]”.

4. Procedury ustanowione w rozporządzeniu nr 259/93 dla przesyłania odpadów w obrębie Wspólnoty, do Wspólnoty oraz poza jej obszar są zasadniczo rozróżniane w oparciu o trzy kryteria, a mianowicie rodzaj odpadów, ich przeznaczenie do odzysku lub unieszkodliwienia, zgodnie z klasyfikacją procesów ustaloną w dyrektywie Rady 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów [4], oraz kraj przeznaczenia. Generalnie, z zastrzeżeniem pewnych wyjątków, do których zalicza się przewóz odpadów wskazanych w zielonym wykazie, wymagane jest wcześniejsze zgłoszenie w przypadku wszystkich rodzajów wysyłek.

5. Jeśli chodzi o pierwsze kryterium, rozporządzenie nr 259/93 zawiera klasyfikację odpadów w postaci trzech wykazów, tj. „zielony wykaz odpadów" (załącznik II), „bursztynowy wykaz odpadów" (załącznik III), „czerwony wykaz odpadów" (załącznik IV), (zwane dalej odpowiednio „zielonym wykazem", „bursztynowym wykazem", „czerwonym wykazem" lub „załącznikiem II", „załącznikiem III", „załącznikiem IV").

6. W świetle przywołanego motywu czternastego rozporządzenia nr 259/93 materiały umieszczone w zielonym wykazie nie stanowią zagrożenia dla środowiska, jeśli są prawidłowo poddawane odzyskowi, a ich wysyłka jest zasadniczo zwolniona z obowiązku zgłoszenia, o ile są przeznaczone do odzysku w innym państwie członkowskim.

7. Artykuł 1 rozporządzenia nr 259/93 stanowi:

„[…]

3. a) Wysyłki odpadów przeznaczonych tylko do odzysku i wymienionych w załączniku II zostają również wyłączone z przepisów niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem sytuacji przewidzianych w art. 11 lit. od b) do e) oraz w art. 17 ust. 1–3.

b) Takie odpady podlegają wszystkim przepisom dyrektywy 75/442/EWG. […]

[…]".

8. Jeśli chodzi o przemieszczanie odpadów wymienionych w zielonym wykazie, które są przeznaczone do odzysku w Chinach i nie podlegają decyzji OECD, z załącznika D do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1547/1999 z dnia 12 lipca 1999 r. [5], w brzmieniu obowiązującym w okresie wystąpienia okoliczności faktycznych sprawy rozpatrywanej przed sądem krajowym, wynika, że wcześniejsze

4 — Dz.U. L 194, str. 39. Dyrektywa w obowiązującym w okresie wystąpienia okoliczności sprawy brzmieniu nadanym decyzją Komisji 96/350/WE z dnia 24 maja 1996 r. (Dz.U. L 135, str. 32), obecnie skonsolidowana dyrektywą 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów (Dz.U. L 114, str. 9).

5 — Rozporządzenie określające procedurę kontroli przewidzianą w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 259/93 mającym zastosowanie do wysyłek niektórych rodzajów odpadów do niektórych krajów, do których nie ma zastosowania decyzja OECD C(92)39 final (Dz.U. L 185, str. 1).

zgłoszenie nie było wymagane przez to państwo w przypadku przewozu niektórych kategorii „odpadów zielonych", do których zaliczają się materiały oznaczone kodem GA 120 7404 00, GC 020 i GH, podczas gdy obowiązkowa była kontrola przeprowadzana przed wysyłką przez China Commodities Inspection Corporation (CCIC).

9. W kwestii klasyfikacji odpadów przypominam, że każdy wykaz jest podzielony dodatkowo na sekcje ułożone w porządku alfabetycznym (w tym omawiana sekcja GH zawierająca odpady tworzyw sztucznych w stanie stałym), które z kolei podzielone są na bardziej szczegółowe kody ułożone w porządku numerycznym [6].

10. Jeśli chodzi o odpady będące przedmiotem niniejszej sprawy, należy wymienić pozycje oznaczone kodem „GA 120 7404 00 Odpady miedzi i złom miedziany", „GH 013 (ex 3915 30) Polimery chlorku winylu", sekcję „GC (Inne odpady zawierające metale)" i objęte nią kody „GC 010 Zespoły elektryczne [Odpady pochodzące z zespołów elektrycznych] składające się wyłącznie z metali lub stopów" oraz „GC 020 Złom elektroniczny (np. płytki obwodów drukowanych, komponenty elektroniczne, przewody) oraz regenerowane komponenty elektroniczne nadające się do odzysku metali pospolitych i metali szlachetnych" [7].

11. Preambuła zielonego wykazu, dodana na podstawie decyzji Komisji 94/721/WE z dnia 21 października 1994 r. [8] dostosowującej zgodnie z art. 42 ust. 3 załączniki II, III i IV rozporządzenia, przewiduje, że:

„Bez względu na to, czy odpady znajdują się w niniejszym wykazie, czy też nie, nie wolno ich przemieszczać jako odpadów z wykazu zielonego, jeśli są one zanieczyszczone innymi materiałami w stopniu, który a) zwiększa ryzyko związane z danym odpadem do poziomu kwalifikującego ten odpad do wpisania go do wykazu bursztynowego lub czerwonego lub b) nie pozwala na regenerację danego odpadu w sposób bezpieczny [racjonalny] dla środowiska".

12. W odniesieniu do odpadów nieujętych w żadnym z wykazów zawartych w załącznikach II, III i IV, art. 17 ust. 8 rozporządzenia stanowi, że:

6 — Ponadto przypominam, że litera G przy wyżej wymienionych kategoriach odpadów oznacza, że zaliczają się one do zielonego wykazu zawartego w załączniku II rozporządzenia nr 259/93.

7 — Przypominam, że w załączniku D do przywołanego rozporządzenia nr 1547/1999 wskazano kategorie odpadów wymienione w załączniku II rozporządzenia nr 259/93, do których nie mają zastosowania procedury wywozu do państw trzecich wskazanych w rzeczonym załączniku D, w tym Chin. Co się tyczy kodu GC 010, stwierdzam, że podczas gdy w przywołanym załączniku II zawarto sformułowanie „Odpady pochodzące z zespołów elektrycznych składające się wyłącznie z metali lub stopów", to w załączniku D zastosowano odmienne sformułowanie „Zespoły elektryczne zawierające wyłącznie metale lub stopy".

8 — Dz.U. L 288, str. 36.

„W przypadku gdy odpady do odzysku wymienione w załączniku III i IV i odpady do odzysku jeszcze nieprzyporządkowane załącznikom II, III lub IV są wywożone do krajów lub przez kraje, które obowiązuje decyzja OECD [do których decyzja OECD nie ma zastosowania]:

— stosuje się odpowiednio art. 15, z wyjątkiem ust. 3,

— uzasadniony sprzeciw może być wnoszony tylko zgodnie z art. 7 ust. 4,

chyba że postanowiono inaczej w dwustronnych lub wielostronnych umowach zawartych zgodnie z art. 16 ust. 1 lit. b) i na podstawie procedur kontrolnych ustanowionych w ust. 4 lub 6 niniejszego artykułu lub w art. 15”.

13. Artykuł 15 rozporządzenia nr 259/93 w przypadku odpadów z czerwonego wykazu przewiduje procedurę zgłoszenia i wymóg uzyskania uprzedniego zezwolenia.

14. Na koniec należy przypomnieć, że zgodnie z art. 26 omawianego rozporządzenia:

„1. Jakakolwiek wysyłka odpadów dokonana:

a) bez powiadomienia wszystkich zainteresowanych właściwych władz, na mocy przepisów niniejszego rozporządzenia; lub

b) bez zgody zainteresowanych właściwych władz, na mocy przepisów niniejszego rozporządzenia

[…]

uważana jest za obrót nielegalny.

2. Jeżeli za taki nielegalny obrót odpowiedzialność ponosi zgłaszający wysyłkę odpadów, właściwy organ wysyłki zapewni, iż te odpady zostaną:

a) z powrotem zabrane przez zgłaszającego lub, w koniecznych przypadkach, przez same właściwe władze, do kraju wysyłki, lub jeżeli jest to praktycznie niemożliwe

b) unieszkodliwione lub odzyskane w inny, ekologiczny sposób, w ciągu 30 dni od powiadomienia go o nielegalnym obrocie lub w takim okresie czasu, jaki może zostać uzgodniony przez zainteresowane właściwe władze.

W takim przypadku wysyła się kolejne zgłoszenie. Żadne państwo członkowskie wysyłki ani państwo członkowskie tranzytu nie może sprzeciwić się zwrotowi swoich odpadów na podstawie odpowiednio umotywowanego wniosku właściwego organu miejsca przeznaczenia wraz z wyjaśnieniem powodów".

III — Okoliczności faktyczne i wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

15. Z postanowienia odsyłającego wynika, że w marcu 2004 r. Omni Metal Service, spółka z siedzibą we Francji (zwana dalej „OMS"), sprzedała partię złomu kablowego chińskiemu przedsiębiorstwu należącemu do australijskiej grupy spółek specjalizujących się w recyklingu metali.

16. OMS wysłała sporne odpady drogą morską z Bilbao (Hiszpania) do Chińskiej Republiki Ludowej tranzytem przez Niderlandy. Na wysyłkę uzyskano uprzednie zezwolenie władz chińskich udzielone po przeprowadzeniu kontroli przez CCIC, natomiast nie powiadomiono o tranzycie właściwych władz niderlandzkich.

17. W wyniku kontroli przeprowadzonej przez niderlandzkie organy celne okazało się, że przewożone kable zaklasyfikowane w liście przewozowym jako „elektryczne", składają się z rdzenia miedzianego w powłoce z PCW o różnych średnicach, dochodzących do 15 cm. Ponieważ władze niderlandzkie stwierdziły, że zestawienie miedzi i PCW nie jest wymienione w żadnej pozycji występującej w załącznikach II, III i IV rozporządzenia nr 259/93, a w szczególności w zielonym wykazie, odesłały sporną partię odpadów do Hiszpanii, tj. do państwa wysyłki, utrzymując, że wysyłka nastąpiła z naruszeniem procedury zgłoszenia i procedury zezwolenia przewidzianych w rozporządzeniu, a zatem stanowiła nielegalny obrót odpadami w rozumieniu powołanego art. 26 rozporządzenia.

18. Równocześnie zostało wszczęte postępowanie karne przeciwko OMS, której zarzucono dokonanie wysyłki odpadów bez wcześniejszego zgłoszenia właściwym władzom państwa tranzytu w rozumieniu art. 15 rozporządzenia nr 259/93.

19. W postanowieniu odsyłającym Rechtbank te Rotterdam stwierdza, że prokuratura utrzymuje, iż sporne odpady nie odpowiadają pozycji oznaczonej kodem GC 020 zielonego wykazu, ponieważ — według niej — nie są to kable i/lub przewody z gospodarstw domowych, lecz podziemne kable wielkośrednicowe.

20. Ponadto prokuratura twierdzi, że skoro zestawienie PCW i miedzi w omawianych kablach nie figurowało jako takie w zielonym wykazie, nie mogło zostać uznane za objęte nim, ponieważ w świetle celów rozporządzenia nr 259/93 oraz faktu, iż procedura stosowana do materiałów „zielonych" stanowi wyjątek w systemie kontroli ustanowionym w tym rozporządzeniu, konieczne jest przyjęcie wykładni zawężającej oraz ograniczone stosowanie tego wykazu. Na poparcie swojej tezy prokuratura przywołuje wyrok w sprawie Beside i Besselsen [9], w którym jej zdaniem Trybunał orzekł, iż procedura przewidziana dla wysyłki odpadów wskazanych w załączniku II tego rozporządzenia może być stosowana wyłącznie w odniesieniu do „materiałów zielonych prawidłowo posortowanych" lub zestawienia materiałów „zielonych", które jeśli nie są rozdzielone, wymienione są w zielonym wykazie w postaci połączonej.

21. Zatem zdaniem prokuratury w przypadku wysyłki do Chin, kraju niebędącego członkiem OECD, odpadów stanowiących zestawienie materiałów „zielonych", które nie zostały rozdzielone i nie są wymienione w postaci połączonej w żadnym z wykazów wyżej wymienionego rozporządzenia, należałoby zgodnie z art. 17 ust. 8 rozporządzenia nr 259/93 zastosować przez analogię art. 15 rozporządzenia. Prokuratura uważa zatem, że w niniejszej sprawie rzeczona wysyłka powinna była zostać zgłoszona właściwym władzom niderlandzkim.

22. OMS nie zgodziła się z tym twierdzeniem, utrzymując, że sporne kable są objęte kodem GC 020, ponieważ elementem determinującym dla celów tej klasyfikacji jest skład kabli, podczas gdy ich pochodzenie czy średnica są bez znaczenia. Ponieważ kable te składają się z PCW i miedzi, mogą być traktowane jako złom elektroniczny wskazany w ramach kodu GC 020, obejmujący kable i/lub przewody posiadające zasadniczo taki sam skład.

23. Pomocniczo OMS podniosła argument, że zestawienie dwóch materiałów wymienionych w zielonym wykazie powinno być w każdym razie objęte przewidzianą tam procedurą, nawet jeśli materiały te nie są wymienione w wykazie w postaci połączonej. Taką interpretację potwierdza praktyka stosowana w większości państw członkowskich, w tym także w Królestwie Hiszpanii, które jest państwem wysyłki, oraz w Chińskiej Republice Ludowej, która jest państwem przeznaczenia.

9 — Wyrok z dnia 25 czerwca 1998 r. w sprawie C-192/96, Rec. str. I-4029.

24. Ponieważ Rechtbank te Rotterdam miał wątpliwości co do wykładni mających zastosowanie w sprawie przepisów rozporządzenia nr 259/93, postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy złom kablowy, którego niniejsza sprawa dotyczy (częściowo o średnicy 15 cm), można sklasyfikować jako »złom elektroniczny, np. przewody itp.«, zgodnie z kodem GC 020 zielonego wykazu?

2) W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze, czy zestawienie materiałów z zielonego wykazu, które samo w sobie nie znajduje się w tym wykazie, można lub też należy traktować jako materiał z zielonego wykazu i czy może ono być przewożone w celu odzysku, nie podlegając przy tym procedurze zgłoszenia?

3) Czy w związku z tym wymagane jest, by odpady te były oferowane lub przewożone oddzielnie?”.

25. W trybie art. 23 akapit drugi statutu Trybunału Sprawiedliwości uwagi na piśmie złożyły OMS, rządy niderlandzki i portugalski oraz Komisja Wspólnot Europejskich. OMS, rząd niderlandzki i Komisja stawili się na rozprawie.

IV — Analiza prawna

A — *W przedmiocie pierwszego pytania*

26. Poprzez pierwsze pytanie sąd odsyłający dąży zasadniczo do ustalenia, czy kable składające się z PCW i miedzi, o różnych średnicach, mogą być zakwalifikowane w ramach kodu GC 020 jako złom elektroniczny oraz przewożone bez wcześniejszego zgłoszenia jako odpady objęte zielonym wykazem.

27. W tej kwestii OMS utrzymuje, że pozycja oznaczona kodem GC 020 nie stanowi katalogu zamkniętego, lecz kategorię rezydualną, w przypadku której czynnikiem determinującym do zaklasyfikowania odpadów jako „złom elektroniczny oraz regenerowane komponenty elektroniczne” jest ich skład, przy czym nie ma najmniejszego znaczenia, w przypadku kabli i przewodów, ich pochodzenie z gospodarstw domowych lub użytku komunalnego ani ich wymiary,

a zwłaszcza średnica i długość. Biorąc pod uwagę, iż celem omawianego rozporządzenia nr 259/93 jest ochrona środowiska, do zakwalifikowania kabli w ramach wskazanego kodu wystarczy, żeby materiały, z których się składają, nie były zanieczyszczone w sposób mogący powodować w trakcie procesu odzysku zagrożenia dla zdrowia ludzkiego lub ochrony środowiska. W związku z powyższym rzeczone kable składające się, jak większość kabli i przewodów elektronicznych, z miedzi oraz PCW, niezanieczyszczonych innymi substancjami, należy uznać za złom elektroniczny, i ich wysyłka powinna być zwolniona z obowiązku wcześniejszego zgłoszenia.

28. Na poparcie takiej wykładni rozszerzającej pozycji oznaczonej kodem GC 020, OMS powołuje dyrektywę 2002/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r.[10] w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego (WEEE), która określa wspólne zasady zarządzania WEEE, ponieważ unieszkodliwianie lub odzysk w przypadku tych dwóch rodzajów zużytego sprzętu nie stwarza odmiennych zagrożeń dla środowiska ze względu na ich identyczny skład.

29. Z kolei rząd niderlandzki uważa, że cel rozporządzenia nr 259/93 przedstawiony w motywach od pierwszego do piątego oraz w motywie ósmym, a także potwierdzony przez Trybunał w wyroku w sprawie Parlament przeciwko Radzie[11], a mianowicie zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i zdrowia ludzkiego, wymaga z jednej strony ograniczonego stosowania uproszczonej procedury przewidzianej dla wysyłki odpadów przeznaczonych do odzysku, wskazanych w zielonym wykazie, ponieważ stanowi ona odstępstwo od normalnych zasad systemu kontroli ustanowionego przez rozporządzenie nr 259/93, z drugiej zaś strony wymaga wykładni zawężającej wymienionych tam kategorii odpadów.

30. Zgodnie z wykładnią zawężającą, czynnikiem determinującym dla zaklasyfikowania odpadów w ramach kodu GC 020 jest więc ich „pochodzenie", co należy rozumieć jako „przynależność do urządzeń elektronicznych", które trzeba koniecznie odróżniać od urządzeń elektrycznych, do których z kolei odnosi się wyraźnie kod GC 010.

31. W związku z powyższym, wziąwszy pod uwagę, że w listach przewozowych przedmiotowe odpady zostały zakwalifikowane jako kable elektryczne, przez co należy rozumieć „kable podziemne do przesyłu energii elektrycznej", rząd niderlandzki uznał, iż nie powinny one być objęte kodem GC 020 zielonego wykazu.

10 — Dz.U. L 37, str. 24. Dyrektywa w brzmieniu zmienionym dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/108/WE z dnia 8 grudnia 2003 r. (Dz.U. L 345, str. 106, zwana dalej „dyrektywą 2002/96").

11 — Wyrok z dnia 28 czerwca 1994 r. w sprawie C-187/93, Rec. str. I-2857, pkt 18–23.

32. W mojej ocenie — zgodnie z twierdzeniami przedstawionymi przez Komisję na rozprawie — analiza semantyczna kodu GC 020 wykazuje, iż wyrażenia „złom" i „części" mają dla klasyfikowania odpadów walor czysto opisowy, a więc nieprzesądzający dla celów klasyfikacji odpadów. Nie można również uznać, że generyczny skład omawianych odpadów (w niniejszej sprawie miedź i PCW będących komponentami większości kabli i/lub przewodów), do którego brak jakiegokolwiek odniesienia w treści rzeczonego kodu, ma decydujące znaczenie dla ich klasyfikacji w ramach kodu GC 020; to samo dotyczy ich ewentualnego pochodzenia „komunalnego lub z gospodarstw domowych".

33. Jedynym czynnikiem, który jest istotny dla kwalifikacji odpadów w ramach rzeczonego kodu, jest ich rodzaj. Kod GC 020 obejmuje w istocie złom elektroniczny, w odniesieniu do którego kable i przewody zostały wymienione jedynie tytułem przykładu. Zatem kryterium decydującym dla celów kwalifikacji jest „elektroniczny" charakter odpadów, tzn. fakt, iż stanowią lub stanowiły część urządzenia elektronicznego, bez względu na ich skład, wymiary lub pochodzenie odpadów: komunalne czy z gospodarstw domowych.

34. Taką wykładnię potwierdza, po pierwsze, jednolitość poszczególnych wersji językowych w odniesieniu do terminu „elektroniczny", a po drugie — analiza systemowa sekcji GC (Inne odpady zawierające metale), w której skład wchodzi kod GC 020. Pierwszą pozycję w tej sekcji zajmuje kod GC 010, którego zastosowanie jest uzależnione od pochodzenia odpadów z zespołów elektrycznych oraz od ich składu („składające się wyłącznie z metali lub stopów" [12]). Od kodu tego odróżnia się następny w kolejności, omawiany tu kod GC 020, którego ograniczony zakres jest wyznaczony przez okoliczność, iż obejmuje wyłącznie odpady *pochodzenia elektronicznego*, nadające się do „odzysku metali pospolitych i metali szlachetnych".

35. Wynika stąd, że nie wszystkie przewody lub kable, które — jak już wcześniej wskazałem — wymieniono wyłącznie tytułem przykładu, są objęte kodem GC 020. Kodem tym są objęte wyłącznie przewody i kable, które stanowią lub stanowiły części urządzeń, które można uznać za urządzenia elektroniczne.

36. Ponadto, jeśli chodzi o dyrektywę 2002/96/WE, aczkolwiek prawdą jest, iż ustanawia ona wspólne zasady regulujące przetwarzanie odpadów urządzeń zarówno elektronicznych, jak i elektrycznych, która to okoliczność może skłaniać do uznania, że rozróżnienie tych kategorii odpadów do celów klasyfikacji w ramach zielonego wykazu jest pozbawione znaczenia, niemniej jednak kwestia ta wymaga pewnego komentarza.

37. W pierwszej kolejności należy przypomnieć, iż dyrektywa ta ma ograniczone znaczenie dla rozpoznawanej sprawy, ponieważ w momencie wystąpienia okoliczności sprawy nie upłynął jeszcze termin wyznaczony na jej transpozycję.

12 — Zobacz przypis 7.

38. W drugiej kolejności, zarówno względy związane z odrębną chronologią, podstawą prawną i zakresem stosowania nie pozwalają na uznanie słuszności argumentacji przedstawionej przez OMS. Szczególnie ryzykowna jest propozycja interpretowania w sposób automatyczny przepisów rozporządzenia nr 259/93 w świetle późniejszego aktu prawnego, w szczególności dyrektywy wydanej dziewięć lat później. Co więcej, dyrektywa ta w świetle jej zakresu stosowania nie ma wpływu na stosowanie tego rozporządzenia.

39. Wreszcie rozróżnienie na zespoły elektryczne i urządzenia elektroniczne, objęte kodami GC 010 i GC 020 rozporządzenia nr 259/93, zostało utrzymane również w rozporządzeniu 1013/2006 [13], które zastąpiło to pierwsze, a zostało wydane cztery lata po dyrektywie 2002/96.

40. W świetle powyższych uwag stwierdzam, że rozróżnienie kategorii odpadów w oparciu o kryterium ich „pochodzenia" z urządzeń elektronicznych albo elektrycznych jest istotne dla sprawy, w szczególności w świetle systemu ustanowionego przez dyrektywę 2002/96.

13 — Zobacz przypis 2. Zaznaczam, że w tym zakresie, zgodnie z załącznikiem III tego rozporządzenia (zielony wykaz), rozróżnienie uwzględnione w pozycjach oznaczonych kodami GC 010 i CG 020 ma pierwszeństwo przed klasyfikacją umieszczoną w pozycji B 1100 załącznika IX konwencji bazylejskiej — transponowanego w załączniku V, część I wykaz B rozporządzenia — który podporządkowuje tym samym uregulowaniom zespoły elektryczne i elektroniczne.

41. Przy uwzględnieniu powyższych wyjaśnień do sądu krajowego należy ustalenie „pochodzenia" omawianych kabli z urządzeń elektronicznych — okoliczności faktycznej, której ustalenie nie jest objęte zakresem kompetencji Trybunału i co do której strony spierały się na rozprawie — w celu zaklasyfikowania ich do kodu GC 020 rozporządzenia nr 259/93, z konsekwencją w postaci stosowania do ich wysyłki uproszczonej procedury przewidzianej w zielonym wykazie.

B — *W przedmiocie drugiego i trzeciego pytania*

42. Obecnie przejdę do łącznej analizy drugiego i trzeciego pytania, w których sąd odsyłający w istocie zwraca się do Trybunału o wskazanie, czy zestawienie materiałów wskazanych w zielonym wykazie, które jako takie nie znajduje się w tym wykazie, można czy też należy traktować jako materiał objęty zielonym wykazem oraz czy w związku z tym niezbędne jest, by obydwa elementy tworzące to zestawienie były oferowane lub przewożone oddzielnie.

43. Ustalenie tej kwestii jest istotne, ponieważ na tej podstawie można wskazać, jakie zasady kontroli, przewidziane w rozporządzeniu nr 259/93, stosują się do wysyłki odpadów. W przypadku stwierdzenia, że zestawienia materiałów wskazanych w zielonym wykazie są nim objęte, można uznać, iż na podstawie załącznika D rozporządzenia nr 1547/1999 nie było obowiązku

powiadamiania Chińskiej Republiki Ludowej o ich wysyłce. Natomiast jeśli wykluczy się możliwość, że zestawienia materiałów „zielonych" są objęte zielonym wykazem z tego względu, że nie zostały wskazane w żadnym z załączników omawianego rozporządzenia, wówczas powinno się stwierdzić, iż należało do nich zastosować procedurę wcześniejszego zgłoszenia wprowadzoną dla wysyłek materiałów wymienionych w czerwonym wykazie (art. 15 rozporządzenia nr 259/93).

44. Powołując się ponownie na cele w zakresie ochrony środowiska i zdrowia ludzkiego realizowane przez wyżej wymienione rozporządzenie, rząd niderlandzki opowiada się — w związku z drugim i trzecim pytaniem — za wykładnią zawężającą zielonego wykazu, popartą szeregiem argumentów. Po pierwsze, wykaz ten zawiera różne rodzaje odpadów stanowiących połączenie dwóch „zielonych" materiałów, co pozwala zakładać, że ma on charakter wyczerpujący i ostateczny. Po drugie, rząd niderlandzki podkreśla, że wpisanie materiału do zielonego wykazu wynika ze wstępnej oceny zagrożeń związanych z jego odzyskiwaniem przeprowadzanym, gdy materiał jest rozpatrywany odrębnie, co oznacza wyłączenie z tego wykazu materiałów w formie złożonej, które tam nie figurują, ponieważ nie były one poddane badaniu w zakresie ewentualnych zagrożeń związanych z ich odzyskiem.

45. Na koniec rząd niderlandzki podniósł argument, że w przypadku zestawienia kilku materiałów „zielonych" mogłoby wystąpić wyższe zagrożenie dla środowiska w sytuacji, gdyby tylko jeden materiał był odzyskiwany, a pozostałe unieszkodliwiane. Możliwość wystąpienia tego rodzaju zagrożenia w przedstawionej powyżej sytuacji prowadziłaby niewątpliwie do wyłączenia takiego zestawienia z systemu przewidzianego w odniesieniu do zielonego wykazu. Zdaniem rządu niderlandzkiego tak właśnie by się stało w rozpatrywanym przypadku, ponieważ — w jego opinii — miedź, z której na ogół składają się kable, w Chinach byłaby odzyskiwana przez niekontrolowane spalanie PCW.

46. Za rzeczoną wykładnią zawężającą opowiada się również rząd portugalski.

47. Natomiast OMS reprezentuje pogląd, że zestawienie dwóch materiałów z zielonego wykazu przeznaczone do odzysku nie stanowi, jako takie, zagrożenia dla środowiska innego niż zagrożenia związane z poszczególnymi materiałami tworzącymi to zestawienie, rozpatrywanymi odrębnie; w konsekwencji ten rodzaj odpadów jest objęty zielonym wykazem. Za taką wykładnią miałaby przemawiać — jak wskazano już wcześniej — praktyka stosowana w różnych państwach członkowskich, jak również w Chinach, które są państwem przeznaczenia spornej wysyłki.

48. Przedstawioną powyżej tezę miałaby potwierdzać ponoć decyzja OECD z dnia 21 maja 2002 r. [14], w świetle której uregulo-

14 — C(2001)107 final.

wania dotyczące zielonego wykazu stosuje się również do „materiałów zielonych" połączonych między sobą, jeżeli ich forma złożona nie utrudnia ekologicznie racjonalnego odzysku. OMS uważa, że decyzja ta stanowi ważny instrument analizy sytemu ustanowionego przez rozporządzenie nr 259/93, mimo iż nie ma bezpośrednio zastosowania w rozpatrywanej sprawie, ponieważ Chińska Republika Ludowa nie jest członkiem tej organizacji.

49. Komisja ze swej strony — aczkolwiek podziela pogląd OMS w zakresie szerokiej wykładni zielonego wykazu — uważa jednak, że nie można automatycznie stosować zasady, która umożliwia zwolnienie z obowiązku powiadomienia w przypadku wysyłki zestawienia materiałów wskazanych w zielonym wykazie. Według Komisji należałoby każdorazowo dokonywać oceny zagrożeń związanych z odzyskiem dwóch połączonych ze sobą materiałów „zielonych". W rozpoznawanej sprawie, wziąwszy pod uwagę zagrożenia związane z odzyskiem PCW, nie można — jej zdaniem — przyjąć, iż sporne kable są objęte zielonym wykazem, zatem w rezultacie należałoby wyłączyć w przypadku odpadów tego rodzaju stosowanie procedur przewidzianych dla przewozu materiałów, które są wpisane do wykazu.

50. W mojej opinii, nawet jeśli katalog odpadów zawarty w zielonym wykazie wydaje się prima facie wyczerpujący i zamknięty, jeśli chodzi o przypadki, w których wyłączone są procedury kontroli wysyłek odpadów ustalone przez rozporządzenie nr 259/93, jednak wiele argumentów przemawia przeciwko takiej zawężającej wykładni rozpatrywanego wykazu.

51. Po pierwsze, choć jest prawdą, że odpady objęte zielonym wykazem stanowią kategorię szczególną, która została wyłączona z zakresu stosowania wyżej wymienionego rozporządzenia, jak stanowi jego art. 1 ust. 3, oraz że wobec charakteru tych odpadów, które zasadniczo nie są niebezpieczne, wyłączono je z systemu kontroli ustanowionego w rozpatrywanych przepisach, nie uważam jednak, że należy na tej podstawie wnioskować, iż rozpatrywany wykaz ma charakter wyczerpujący i ostateczny, ponieważ takie jego rozumienie byłoby moim zdaniem niezgodne zarówno z celami rozporządzenia nr 259/93, jak i z brzmieniem preambuły zielonego wykazu.

52. W tym zakresie preambuła zielonego wykazu, która jest istotna nie tylko z uwagi na swoje brzmienie, lecz także znaczenie dla określenia celów rozporządzenia, stanowi, że „bez względu na to, czy odpady znajdują się" w zielonym wykazie, nie mogą być przemieszczane jako odpady nim objęte, „jeśli są […] zanieczyszczone innymi materiałami" w taki sposób, że ryzyko z nimi związane zwiększa się do tego stopnia, że należy je traktować jak odpady z wykazu bursztynowego lub czerwonego lub że ich prawidłowy odzysk staje się niemożliwy z powodu tego zanieczyszczenia.

53. Po drugie, otwarty charakter preambuły zielonego wykazu, który wynika ze wzmianki o możliwości wyłączenia spod uregulowań tego wykazu odpadów, które w nim wskazano lub nie [15], nie jest elementem odizolowanym. W rzeczywistości można go odnaleźć w wyrażeniach zawartych w wielu pozycjach zielonego wykazu, takich jak „w tym, ale nie wyłącznie", „inne", „pozostałe", „inn[e] […], np. […]" lub „inne, w tym". Również takie sformułowania wskazują, iż pewne materiały, nawet jeśli nie są wyraźnie wymienione w zielonym wykazie, mogą być uznane za odpady, które są nim objęte, jeżeli można je przypisać do konkretnej pozycji wykazu odpadów „zielonych".

54. Po trzecie i nie mniej ważne, Trybunał już wcześniej miał okazję zająć stanowisko w kwestii doniosłości preambuły zielonego wykazu w przywołanym wyżej wyroku w sprawie Beside i Besselsen, w którym orzekł, że wyrażenie „odpady komunalne/z gospodarstw domowych" w pozycji oznaczonej kodem AD 160 w bursztynowym wykazie rozporządzenia nr 259/93, w brzmieniu wynikającym z decyzji 94/721, obejmuje odpady składające się głównie z odpadów wskazanych w zielonym wykazie wyżej wymienionego rozporządzenia, wymieszane z odpadami innych kategorii figurujących w tym wykazie i że równocześnie „odpady komunalne/z gospodarstw domowych" nie tracą swojego charakteru „odpadów bursztynowych", a w konsekwencji nie mogą być objęte zielonym wykazem, o ile nie są zbierane selektywnie lub prawidłowo sortowane.

55. W punkcie 34 przywołanego powyżej wyroku Trybunał stwierdził, że „wyrażenie »odpady komunalne/z gospodarstw domowych« w pozycji oznaczonej kodem AD 160 w bursztynowym wykazie umieszczonym w załączniku III rozporządzenia […] obejmuje z jednej strony odpady składające się głównie z odpadów wskazanych w zielonym wykazie umieszczonym w załączniku II wyżej wymienionego rozporządzenia, zmieszane z innymi kategoriami odpadów wskazanych w tym wykazie, z drugiej zaś strony odpady ujęte w zielonym wykazie zmieszane z niewielkimi ilościami odpadów, które w nim nie figurują". Nie uważam, aby można było powoływać się na ten punkt wyżej wymienionego wyroku w sposób, jaki czyni to rząd niderlandzki w niniejszym postępowaniu i prokuratura w postępowaniu przed sądem krajowym, utrzymujące, że w strukturze ogólnej rozporządzenia nr 259/93 system ustalony dla odpadów z zielonego wykazu ma charakter wyjątkowy i w związku z tym powinien być interpretowany zawężająco.

56. Aby właściwie zrozumieć to stwierdzenie Trybunału, należy bowiem mieć przede wszystkim na uwadze pytanie, na które Trybunał zamierzał udzielić odpowiedzi w pkt 32–34 wyroku w sprawie Beside i Besselsen oraz rozważyć jego stanowisko przedstawione w tymże pkt 34 w świetle całego toku rozumowania, w jaki jest wpisane.

15 — Należy jednak zaznaczyć, że poszczególne wersje językowe rozporządzenia nr 259/93 nie są w tym zakresie jednolite. Na przykład, o ile w wersji włoskiej, angielskiej i portugalskiej użyto odpowiednio sformułowań: „indipendentemente dal fatto che vi figuri o meno", „regardeless of wether or not wastes are included", „independentemente de estarem ou não incluídos", wersje hiszpańska i francuska ograniczyły się do stwierdzenia „independientemente de su inclusión", „indépendamment de son inclusion", które to wyrażenia są w mniejszym stopniu niemożliwe do pogodzenia z wyczerpującym i zamkniętym charakterem zielonego wykazu.

57. Jeśli chodzi o pierwszą kwestię, nie można pominąć faktu, iż — jak sam Trybunał zaznaczył w pkt 21 wyżej wymienionego wyroku — zwrócono się do niego o wypowiedzenie się na temat odpadów generycznie wymieszanych z innymi odpadami w formie, którą umownie nazywamy „zanieczyszczeniem zewnętrznym", a nie na temat mieszaniny, którą można by określić jako „mieszanina swoista", jak ta będąca przedmiotem niniejszej sprawy.

58. Wprawdzie — jak przekonaliśmy się — w wyroku w sprawie Beside i Besselsen, Trybunał stwierdził, iż do uznania spornych odpadów za objęte zielonym wykazem niezbędna była ich prawidłowa segregacja, jednakże uczynił tak dlatego, że spór przed sądem krajowym dotyczył „zanieczyszczenia" substancjami zewnętrznymi, a mianowicie sytuacji, gdy kilka materiałów podlegających kwalifikacji jako „zielone" oraz inne, które nie należały do tej kategorii, weszły ze sobą w kontakt w trakcie przewozu, co uniemożliwiło ich prawidłową klasyfikację. Zatem odpowiednie segregowanie i selekcja były konieczne, aby umożliwić ich zidentyfikowanie i sklasyfikowanie jako odpadów zielonych w celu uniknięcia sytuacji, w której wśród materiałów zakwalifikowanych jako objęte zielonym wykazem znalazłyby się w istocie odpady, których odzysk nie byłby wolny od zagrożeń dla środowiska.

59. Natomiast w niniejszej sprawie mamy do czynienia z odpadami w postaci złożonej, którą można określić jako mieszaninę swoistą, tzn. połączenie materiałów, których rozdzielenie czy to przez spalenie PCW, czy mechaniczne oddzielenie go od miedzi, stanowi już pierwszą fazę odzysku w rozumieniu dyrektywy 75/442 [16]. Wynika stąd, iż ani przewoźnik, ani wytwórca odpadów nie mógł przeprowadzić selekcji w celu oddzielenia przedmiotowych materiałów.

60. Zatem nie jest możliwe rozszerzenie stosowania kryterium „odpowiedniego sortowania i prawidłowego, selektywnego zbierania", które ustalił Trybunał w związku z tzw. zewnętrznym zanieczyszczeniem odpadów, na przypadek zaistniały w rozpoznawanej sprawie, która dotyczy „swoistej mieszaniny" dwóch różnych materiałów.

61. Jeśli chodzi o kontekst, w jakim Trybunał ustalił zasadę zawartą w pkt 34 przywołanego powyżej wyroku w sprawie Beside i Besselsen, należy zaznaczyć, iż wprawdzie, aby dojść do takiego ustalenia, Trybunał istotnie stwierdził w pkt 32, że odpady komunalne/z gospodarstw domowych tracą swój charakter odpadów bursztynowych, a w konsekwencji zostają objęte zielonym wykazem, jeśli są zbierane selektywnie lub odpowiednio sortowane, jednakże uczynił to na podstawie uzasadnienia przedstawionego w następnym pkt 33, *który* — jeśli się dobrze przyjrzeć — *zawiera kryterium, jakie zdaniem Trybunału należy stosować w tej materii.* W punkcie 33 stwierdza się mianowicie, iż „w istocie, jak wynika z wprowadzenia do zielonego wykazu odpadów, bez względu na to, czy odpady znajdują się w niniejszym wykazie,

16 — W szczególności Komisja wymienia fazy R 4 i R 11 z załącznika II B dyrektywy, tj. odpowiednio „Recykling/odzysk metali i związków metali" oraz „Wykorzystywanie odpadów uzyskanych z jakiegokolwiek z procesów wymienionych w R1–R10".

czy też nie, nie wolno ich przemieszczać jako odpadów z wykazu zielonego, jeśli są one zanieczyszczone innymi materiałami w stopniu, który a) zwiększa ryzyko związane z danym odpadem do poziomu kwalifikującego ten odpad do wpisania go do wykazu bursztynowego lub czerwonego lub b) nie pozwala na regenerację danego odpadu w sposób bezpieczny [racjonalny] dla środowiska". Kryterium zastosowane w ten sposób przez Trybunał to przede wszystkim kryterium, które o ile może łatwo spowodować wyłączenie z zielonego wykazu odpadów generycznie wymieszanych lub odpadów występujących luzem, to z założenia niewątpliwie ma mieć znacznie mniejsze skutki w przypadku mieszanin swoistych; ponadto, i co ważniejsze, jest to kryterium, które skłania do jednoznacznego wykluczenia możliwości, że według Trybunału zielony wykaz miałby mieć charakter wyjątku lub że w każdym razie powinien być interpretowany zawężająco w sposób prowadzący do uznania, wyczerpującego i generalnego, że przewidziane w nim zasady obowiązują tylko w stosunku do zestawień „zielonych" materiałów odpadowych, które są w nim konkretnie wymienione. Jedyny wniosek, jaki można z niego wysnuć to taki, że połączenie elementów zawartych w zielonym wykazie powinno być każdorazowo oceniane indywidualnie z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy.

62. Powyższe ustalenia skłaniają mnie do stwierdzenia, iż ustawodawca wspólnotowy nie zamierzał wyłączyć stosowania uregulowań dotyczących zielonego wykazu nie tylko w przypadku zanieczyszczenia zewnętrznego materiałów zielonych przez inne substancje, lecz także tzw. zanieczyszczeń „swoistych" przez materiały zielone przemieszane ze sobą, pod warunkiem że zanieczyszczenie nie powoduje wzrostu zagrożeń związanych z odzyskiem tych materiałów w kraju przeznaczenia.

63. Potwierdza to okoliczność, że rzecznik generalny Jacobs w pkt 33 opinii przedstawionej w wyżej przywołanej sprawie Beside i Besselsen a) stwierdził, w odniesieniu do stanowiska tych, którzy uważają, że odpady zielone należące do jednej sekcji nie powinny być zmieszane z odpadami należącymi do innej sekcji, by móc korzystać ze zwolnienia z obowiązku powiadomienia, że stanowisko to nie jest jednakże słuszne w przypadku „mieszaniny swoistej" oraz b) zakwalifikował przykładowo jako mieszaninę swoistą odpad w postaci szklanej butelki z papierową etykietą, do czego z pewnością można przyrównać rozpatrywany przypadek kabli składających się z miedzianego rdzenia i powłoki z PCW [17].

64. Przedstawiona powyżej wykładnia znajduje moim zdaniem potwierdzenie nie tylko w strukturze ogólnej i celach zielonego wykazu, lecz także w celach ogólnych, leżących u podstaw systemu wspólnotowego w dziedzinie przewozu odpadów.

65. Przypominam, iż w istocie — jak wyraźnie wskazano w motywie czternastym rozporządzenia nr 259/93 — zielony wykaz

17 — Zobacz opinia rzecznika generalnego Jacobsa przedstawiona w dniu 23 października 1997 r. w sprawie Beside i Besselsen.

służy do wyłączenia ze zwykłych procedur kontrolnych przemieszczania materiałów przeznaczonych do odzysku, których przetwarzanie nie stanowi zagrożenia dla środowiska ani dla zdrowia ludzkiego. Cel ten z jednej strony wiąże się z dążeniem do skoncentrowania działań właściwych organów na przemieszczaniu odpadów stanowiących konkretne zagrożenie dla środowiska, przez uniknięcie przeciążenia ich nadmiarem zgłoszeń, których nie uważa się za niezbędne, z drugiej zaś strony ze wspieraniem obrotu związanego z odzyskiem przez uproszczenie procedur przewidzianych dla przewozów odpadów przeznaczonych do tego typu przetwarzania.

66. Biorąc pod uwagę powyższe cele, byłoby nieproporcjonalne, gdyby uznać, że dwa materiały, które jako takie nie stanowią zagrożenia związanego z ich odzyskiem, a) nie korzystają z systemu określonego w zielonym wykazie tylko dlatego, że mają postać swoistej mieszaniny, nawet jeśli ich forma złożona w żadnym stopniu nie uniemożliwia ekologicznie racjonalnego odzysku; b) pomimo braku zagrożeń w każdej sytuacji obowiązuje je system ścisłej kontroli przewidziany dla materiałów uważanych za niebezpieczne (takich jak wymienione w czerwonym wykazie).

67. Co więcej, wąskie podejście przedstawione w poprzednim punkcie jest wykluczone ze względu na same cele rozporządzenia nr 259/93.

68. W istocie, o ile prawdą jest, że zasadniczo rozporządzenie nr 259/93 ma na celu stworzenie jednolitego systemu procedur kontrolnych, aby ograniczyć przemieszczanie odpadów i zapewnić ochronę zasobów naturalnych, należy jednak podkreślić, iż cały system kontroli opiera się na zasadniczym rozróżnieniu między przeznaczeniem odpadów do procesów „unieszkodliwiania" albo „odzysku".

69. Podczas gdy z punktu widzenia ochrony środowiska omawiane rozporządzenie dąży do ograniczenia, poprzez procedury kontroli, transgranicznego przemieszczania odpadów przeznaczonych do unieszkodliwienia, zgodnie z zasadami „samowystarczalności i bliskości geograficznej", to w przypadku odpadów przeznaczonych wyłącznie do odzysku zasady te nie obowiązują [18]. W tym ostatnim przypadku ustawodawca wspólnotowy przewidział natomiast stosowanie zasady swobodnego przepływu w celu zachęcania do odzysku, pod warunkiem że przewóz odpadów nie pociąga za sobą zagrożeń dla środowiska, pozostawiając natomiast podmiotom gospodarczym możliwość przetwarzania tego rodzaju odpadów w kraju i w przedsiębiorstwie oferującym najkorzystniejsze warunki ekonomiczne.

18 — Zobacz na ten temat między innymi wyrok z dnia 25 czerwca 1998 r. w sprawie C-203/96 Dusseldorp i in., Rec. str. I-4075, pkt 32–34.

70. Wynika stąd, iż w świetle wymienionych powyżej celów w zakresie uproszczenia procedur administracyjnych i zachęcania do ponownego wprowadzania odpadów do gospodarczego cyklu produkcyjnego, zestawienia materiałów pojedynczo wymienionych w zielonym wykazie, również niewskazane w formie złożonej, można uznać za podlegające ustanowionym tam uregulowaniom, wyłącznie jeśli spełnione są wymogi określone w lit. a) i b) preambuły zielonego wykazu.

71. W szczególności stwierdzam, że przemieszczanie odpadów w formie złożonej podlega uregulowaniom przewidzianym dla zielonego wykazu, o ile spełnione są określone warunki, a zwłaszcza a) jeśli mamy do czynienia z zestawieniami dwóch materiałów umieszczonych w zielonym wykazie, b) jeśli odpady tego rodzaju są przeznaczone do odzysku zgodnie z dyrektywą 75/442, c) jeśli złożona postać danych materiałów nie powoduje ich zanieczyszczenia w sposób zwiększający zagrożenia dla środowiska związane z ich odzyskiem w porównaniu z sytuacją, gdy przetwarzane są osobno.

72. Wynika stąd, że w rozpatrywanej sprawie należy w pierwszej kolejności zbadać, czy sporne kable są przeznaczone do odzysku w kraju przeznaczenia, upewniwszy się w szczególności, czy pierwszy etap przetwarzania, któremu zostaną poddane, zalicza się do procesów „odzysku" zgodnie z klasyfikacją umieszczoną w załączniku B dyrektywy 75/442 [19]. Zwłaszcza zakładając, iż pierwsza obróbka, jakiej zostaną poddane kable, polega na oddzieleniu miedzianego rdzenia od powłoki z PCW, powinna ona odpowiadać jednemu z procesów, o których mowa w załączniku B wyżej wymienionej dyrektywy, żeby można było ją zakwalifikować jako „odzysk".

73. W drugiej kolejności konieczne jest ustalenie, czy biorąc pod uwagę złożoną formę, możliwy jest mimo wszystko odzysk obydwu materiałów wchodzących w skład kabli w sposób ekologicznie racjonalny oraz czy związane z nim zagrożenia dla środowiska nie są większe niż w przypadku odzyskiwania miedzi i PCW w przypadku, gdy występują oddzielnie.

74. Dla poparcia przedstawionej powyżej wykładni zielonego wykazu przypominam ponadto, że nie tylko w porządku prawnym Hiszpanii, tj. kraju wysyłki odpadów, lecz także Niderlandów, czyli kraju tranzytowym, odpady złożone z zestawienia materiałów wymienionych w zielonym wykazie, lecz niewyszczególnionych w nim w formie złożonej, zostały uznane za objęte zielonym wykazem, przynajmniej w orzeczeniach

19 — Jak już widzieliśmy, jednym z kryteriów przewidzianych przez rozporządzenie nr 259/93 w celu ustalenia, jaki system kontroli obowiązuje w przypadku konkretnego transportu odpadów, jest jego przeznaczenie. W związku z tym należy zaklasyfikować pierwszy proces, jakiemu zostaną poddane odpady (zobacz na ten temat wyrok z dnia 3 kwietnia 2003 r. w sprawie C-116/01 SITA, Rec. str. I-2969, pkt 40–49). Pierwsza przesłanka zastosowania do danej wysyłki zasad ustalonych dla zielonego wykazu jest spełniona tylko w przypadku, gdy pierwszy proces przetwarzania odpadów, które mają być przewożone, może być zakwalifikowany jako „odzysk" w rozumieniu dyrektywy 75/442.

sądów. To właśnie wynika, w odniesieniu do Hiszpanii, z pisemnych uwag przedstawionych przez OMS, a w przypadku Niderlandów ze wzmianki w postanowieniu odsyłającym Rechtbank te Rotterdam na temat wyroku wydanego w dniu 11 maja 2005 r. przez Raad Van State.

75. Ponadto uważam, że takiej wykładni zielonego wykazu nie podważa — jak utrzymuje rząd niderlandzki — fakt, iż wymieniono w nim wyraźnie pewne zestawienia złożone z odpadów, które figurują w nim także oddzielnie, jak np. „zużyte opony" w pozycji oznaczonej kodem GK 020 albo „jednorazowe aparaty fotograficzne bez baterii" oznaczone kodem GO 050. Te ostatnie stanowią moim zdaniem klasyczne zestawienia odpadów, co do których można uznać, iż ustawodawca wspólnotowy chciał po prostu wymienić je bezpośrednio, ponieważ uznał to za wskazane, oraz że uczynił to wyłącznie dla przykładu.

76. Podobnie nie ma wpływu na ustalenia, które przedstawiłem w pkt 70 i następnych niniejszej opinii, fakt, iż omawiane rozporządzenie nr 259/93 zostało zastąpione rozporządzeniem nr 1013/2006 regulującym szczegółowo przemieszczanie tzw. złożonych mieszanin odpadów wymienionych oddzielnie w zielonym wykazie, lecz niewyszczególnionych w nim w formie złożonej, i przewidującym stosowanie uregulowań dotyczących zielonego wykazu wyłącznie do mieszanin, które nie tylko składają się z dwóch materiałów „zielonych", lecz także są objęte konkretnym załącznikiem (III A), który może być aktualizowany na wniosek państw członkowskich zgodnie z tzw. procedurą „komitologii". Ta zmiana systemu jest bowiem jasno uzasadniona wymogiem zapewnienia równowagi między ochroną środowiska a pewnością prawa, co niewątpliwie lepiej gwarantuje przejście z systemu opartego na rozstrzygnięciach indywidualnych przypadków na system opierający się na szczegółowych normach podlegających precyzyjnemu stosowaniu.

77. Jednakże fakt, iż przed tą zmianą przepisów uregulowania mające zastosowanie charakteryzowały się cechami, które opisałem w niniejszej opinii, sprawia, że na nowy system, przewidziany w niedawno wprowadzonych przepisach dotyczących przemieszczania odpadów, nie można powołać się przy stosowaniu poprzedniego systemu. Jest tak zwłaszcza w świetle poszanowania zasady *nulla poena sine lege*, wziąwszy pod uwagę, że rzeczone uregulowania — jak wskazują wyraźnie okoliczności sprawy — mają być stosowane w połączeniu z systemem sankcji o charakterze karnym.

V — Wnioski

78. W świetle powyższych wywodów proponuję, by na pytania prejudycjalne postawione przez Rechtbank te Rotterdam Trybunał udzielił następującej odpowiedzi:

1) Złom kablowy jest objęty kodem GC 020 zielonego wykazu odpadów (załącznik II) rozporządzenia Rady (EWG) nr 259/93 z dnia 1 lutego 1993 r. w sprawie nadzoru i kontroli przesyłania odpadów w obrębie, do Wspólnoty Europejskiej oraz poza jej obszar, jeśli stanowi lub stanowił części urządzeń elektronicznych.

2) Zestawienie materiałów z zielonego wykazu rozporządzenia (EWG) nr 259/93, niefigurujące w nim jako takie, może zostać uznane za objęte tym wykazem i podlegające związanym z nim uregulowaniom w zakresie przemieszczania, jeśli przewóz jest dokonywany w celu odzysku rzeczonego odpadu w kraju przeznaczenia oraz spełnione są przesłanki określone w lit. a) i b) preambuły zielonego wykazu.

3) W przypadku zestawień kilku materiałów z zielonego wykazu rozporządzenia (EWG) nr 259/93 nie jest konieczne, aby odpady te były przewożone lub oferowane oddzielnie, by uregulowania przewidziane dla zielonego wykazu miały zastosowanie do ich przemieszczania.